

1. számú melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm.
rendelet szerint

Javaslat a

Szent Vendel szobor „[nemzeti érték megnevezése]”

Lovászpataka Települési Értéktárába történő felvételéhez

Készítette:

Bartha Lászlóné Borsó Katalin

Lovászpataka, 2018.05.01.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Lovászpatonai Baráti Kör Közhasznú Egyesület
8553 Lovászpataka, Kossuth utca 50

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Bartha Lászlóné Borsó Katalin.....**
Levelezési cím: **2484 Agárd Kinizsi u 1/b.....**
Telefonszám: **0620/9232533.....**
E-mail cím: **barthaborsokati@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Szent Vendel szobor

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszer gazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	<u>kulturális örökség</u>	sport
természeti környezet	turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Lovászpataka, Kossuth tér (korabeli nevén: Vendégfogadó tér)

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Helye: Kossuth tér (korabeli nevén: Vendégfogadó tér)
Állította: Medgyesi Somogyi Jánosné Győry Krisztina grófnő
Felavató: 1812.
Avatta: Ferentzi József plébános 1812-ben
Megáldotta: Isoó János plébános 1832-ben

Anyaga: mész
Leírása: Szent Vendelt tarisznyával ábrázolja, lábánál juhfejjel. Talapzatán babérkoszorúban SC (Senatus Consulto, azaz Szenátus Rendeletére) felirattal.

Szent Vendel pásztor, remete és apát, a 6. században Skóciában született, remeteéletét azonban Trier (egykori Frank Birodalom) közelében élte. Sírkápolnája ma a németországi Szt. Vendel városka központjában van. A pásztorok, földművesek, és háziállatok védőszentje. A "...pásztorok pásztora, jószágok és vándorok oltalmazója..."

A szobrot a mezővárosi jelleg hangsúlyozására Somogyiné Győry Krisztina grófnő állíttatta. A lovászpatonai kegyúri család nevében az 1812. augusztus 11-én kelt „Kötelező levélben” együttesen rendelkezett a Nepomuki Szent János szobor, a Szent Vendel szobor és a Tisztartóház előtti kőkereszt fenntartásáról is. A kötelezés teljes szövege:

„Kötelező levél

melynek erejével, minekutána én alabb irott L. Patonai ezen T.N. Veszprém Vármegyei Helységemben egy Krucifixust, és egy Nep. Sz. János (ismétt) Statuáját Kúbúl föl állítottam, kötelezem magamat és Lovász Patonának birtokában leendő Maradékaimat, hogy azon Statutumokat mindenkor jó, és ép állapotban tartani, és ha meg romlanának azonnal helyre állíttatni tartozzam és fönn irott Maradékaim is tartozzék. Költ L. Patonán Aug Holnap 11. Napján 1812. Eszt. Ismétt Szentt Vendellt.

özvegy Somogyi Krisztinna mp”

(mp azaz manu propria, magyarul: saját kezével)

A szobor fenntartására pénzalapítvány nem tétetett le, de az eredeti un. „Térítvény” az 1845. évi egyházlátogatáskor még megvolt. Azóta elveszett.

Győry Krisztina halála után, fia gr. Somogyi János írt saját kezűleg új „Térítvényt”, melyben a somogyiak által emelt emlékhelyek fenntartását magára vállalta. Ezt Patonay (Pitying) József történész-tanár még eredetben olvashatta a plébániai irattárban, hiszen szövegét Lovászpatonai történelmi monográfiájában megörökítette az alábbiak szerint: „Térítvény. Miszerint adom tudtára mind azoknak, kiket a dolog illet, hogy Veszprém Vármegyébe kebelezett Vicsei pusztámon saját költségemen felállított fa kereszt – valamint Istenben boldogult édes Anyám Özvegy Medgyesi Somogyi János Cancellárnó, Udvari Hölgy, született Radványi Győri Krisztina Grófnó által a lov-patonai mező város belterületén felállított a tiszt lakás előtti kő kereszt – a kőhíd közelében lévő Nep. Sz. János, és a Vendégfogadói téren álló Sz. Vendel Szobrok jó karbani fentartását magamra vállalom, és erre utódaimat is kötelezem. Kelt Lovász-Patonán”.

1935. szeptember 1-én kelt egyházközségi ülés jegyzőkönyve szerint az egyház elhatározza, hogy a Szent Vendel szobor környékét rendbe hozatja, és orgonabokrokkal körülülteti. A korlátfákat 4-szeres tüskésdróttal körülfonatja, s a kerítést karbolinummal bekeni. A munkálatok ellenőrzésére Babics István képviselői tagot felkéri.

A szobor legutóbbi felújítása 2010-ben, a Kossuth tér átépítésével, parkosításával együtt történt.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A falu mezővárosi múltjának egyik reprezentánsa, 200 éves történelmi emlék

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Patonai (Pitying) József: Lovászpatonai és a lovászpatonai plébánia története (kézirat 1935-1950)

Bartháné Borsó Katalin: Apáink szülőföldje (2015)

1935. szeptember 1-i egyházközségi ülés jegyzőkönyve
Ifjabb Medgyesi Somogyi János gróf „Téritvény”-e
Magyar Katolikus Lexikon <http://lexikon.katolikus.hu/>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: **nincs weboldala**

III. MELLÉKLETEK

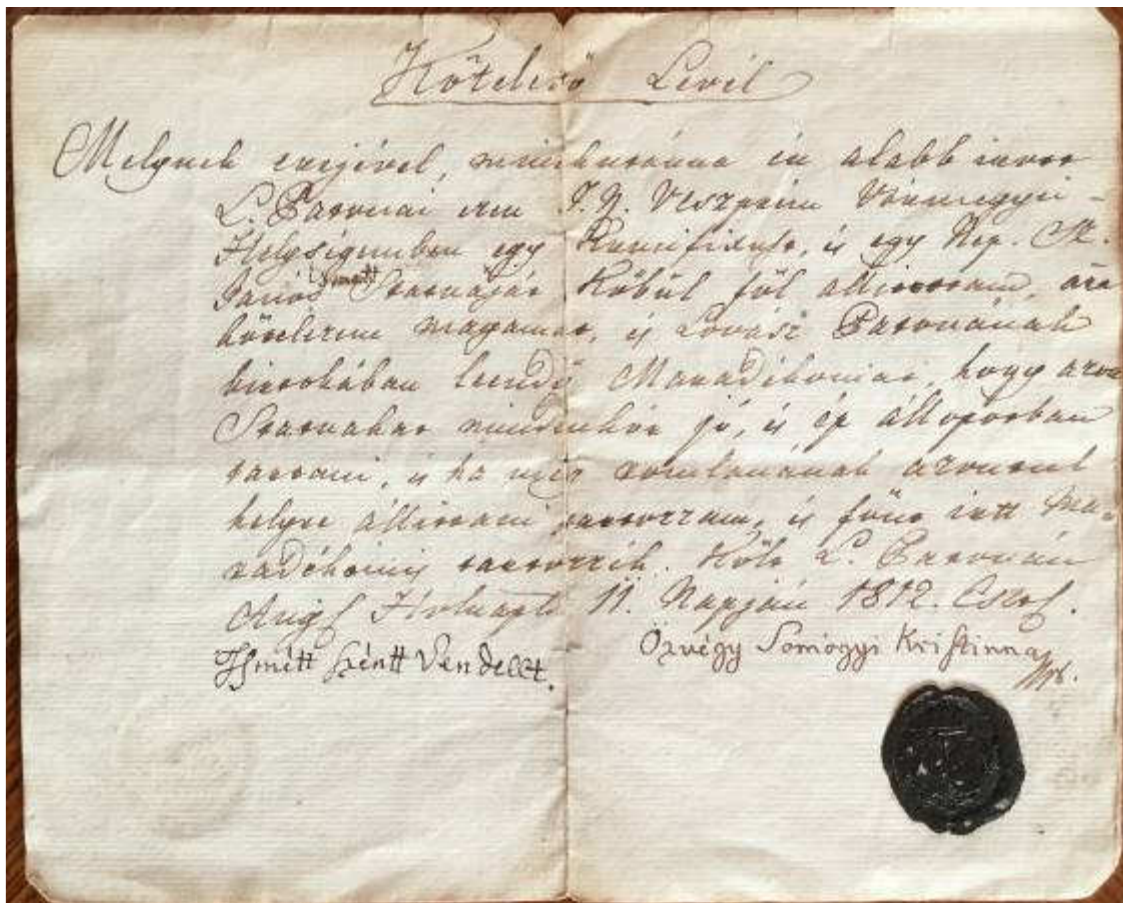
1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

Kötelező levél

Szent Vendel szobor. Fotó: Magyar Zoltán

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat: **Magyar Zoltán nyilatkozata**

Medgyesi Somogyi Jánosné Györy Krisztina grófnő eredeti kötelező levele

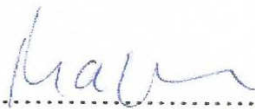
Szent Vendel szobor Lovászpatonán, a Kossuth téren

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott Magyar Zoltán, mint a Lovászpatonai Települési Értéktári javaslatokhoz csatolt fotók készítője hozzájárulok ahhoz, hogy képeim az értéktár céljára felhasználásra kerüljenek.

Érték megnevezése: SZENT VENDEL SZOBOR
NEPOMUKI SZENT JÁNOS SZOBOR

Lovászpatonna, 2016. február 5.

Magyar Zoltán